

Azərbaycan Respublikası
Mədəniyyət və Turizm Nazirliyi

«525 KİTAB» seriyası

Fikrət Sadıq

KƏSƏ SÖZLƏR

miniatür şeirlər

Bakı – Mütərcim – 2010

Azərbaycan Respublikası
Mədəniyyət və Turizm Nazirliyinin dəstəyi ilə

«525-ci qəzet»in «525 Kitab» seriyası
«Dünya ədəbiyyatı» dərgisinin texniki iştirakı ilə

Seriyanın rəhbəri: **Rəşad Məcid**,
«525-ci qəzet»in baş redaktoru,
Azərbaycan Yazıçılar Birliyinin katibi

Seriyanın tərtibçisi
və redaktoru: **Səlim Babullaovlu**
«Dünya ədəbiyyatı» dərgisinin
baş redaktoru

Nəşrin redaktoru: **Əliş Mirzəli**

Dizayner: **Mətanət Qaraxanlı**
Vəfa Əhmədova

Fikrət Sadıq. Kəsə sözlər (miniatür şeirlər).
/ «525 Kitab» seriyası. – Bakı: Mütərcim, 2010. – 48 s.

© "525-ci qəzet", 2010

Fikrət Sadıq (1930) - Şamaxı şəhərində anadan olub; şair, publisist, 1963-cü ildən Azərbaycan Yazıçılar Birliyinin üzvü, Azərbaycanın əməkdar mədəniyyət işçisi (1986), Azərbaycan Dövlət mükafatı laureatıdır (1990); Kürdəmirde orta təhsil aldıqdan sonra Bakıda sənət məktəbini bitirib (1946). ADU-nun filologiya fakültəsində təhsil alıb; ədəbi fəaliyyətə tələbəlik illərində universitet nəşriyyatının buraxdığı «Gənclik nəğmələri» almanaxında dərc etdirdiyi «Artist» və «Ana əli» şeirləri ilə başlayıb; poetik yaradıcılığında bədii tərcüməylə də məşğul olub; «Yumaq top», «Bir parça vətən», «Oğul» pyesləri, «Xırda-cə gəlin», «Daş balkon», «İlk məhəbbət haqqında daha bir hekayə» və s. onun qələminin bəhrəsidir (1974-1983); Şamaxıda kənd müəllimi, rayon qəzeti redaksiyasında ədəbi işçi, ADU-nun Azərbaycan ədəbiyyatı tarixi kafedrasında baş laborant, Azərbaycan Sovet Ensiklopediyasının Baş redaksiyasında elmi redaktor, şöbə müdiri, C.Cabbarlı adına «Azərbaycanfilm» kinostudiyasında elmi-kütləvi və sənədli filmlər birliyi idarəsində baş redaktor, Azərbaycan Yazıçılar İttifaqında bədii ədəbiyyatın təbliği bürosunun direktoru olub (1961-1975); hazırda Azərbaycan Yazıçılar Birliyində poeziya üzrə məsləhətçi işləyir (1975-ci ildən); Tümen, Perm, Novosibirsk və Altay vilayətlərində keçirilən ədəbiyyat günlərində iştirak edib; Macarıstanda yaradıcılıq təşkilatlarının təcrübə mübadiləsi müşavirəsinə göndərilən sovet yazıçıları nümayəndə heyətinin tərkibində olmuşdur

(1980); onlarla şeir və tərcümə kitablarının müəllifidir;
Prezidentin fəxri təqaüdçüsüdür.

Müəllifdən

Hayfım gelir bu atmacalara – bu kəsə sözlərə. Yeri gələndə orda-burda küçədə, avtobusda, qatarda, evdə, işdə, iclasda... dilimdən düşür, itir. İstədim bunlan bir yerə yığım. Üç-dörd adamın yanında dediyim bu sözləri, qoy minlərcə adam eşitsin. Mən də bilim ki, zarafatlanm itib-batmayıb.

Bu kitabçada toplanan «kəsə sözlər» ömrüm boyu dediklərimin mində biridir, yadımda qalanlardır.

Unutduqlanm göy qübbəsinə yazılıb: inanıram ki, onlar da nə vaxtsa yağışlarla, qarlarla Yerə qayıdacaq. Gələcəyin adamlanna bu günlərdən danışacaq.

And

Qələm olsun barmaqlarım
Qələm tutub yalan yazsa.
Səni necə doğru yazım,
Başdan-başa yalansansa.

1981

Ki...

Dedilər ki, bütləri qırın!
Demədilər ki, «lüt»ləri qırın!

1998

Lap kəsə söz

Mən – adamam,
Mən – gildənəm.
Mən də o,
Adəmgildənəm.

2005

Adamlıq

Biri paxıl,
biri simic,
biri nadan.
Biri mızı,
biri dodu,
o birisi itoynadan.
Bu – fədlərin içində,
bu – dərdlərin içində
Adam necə olsun adam.

1975

Xaş

Divarda oxudum
«Xaş var».
Dəməli divarın dalında
kəsilmiş baş var.

2005

Tələskən

Geyinə-geyinə deyindi.
Deyinə-deyinə geyindi.

2004

Qaralama-ağlama

Bir varaq götürüb
qaralayıram –
olur qaralama.
Qaralama, a qaralama!
Sən də məni qaralama.

Üzüm ağ olsun deyə,
köçürürəm ağlamaya.
Ağlama, a ağlama!
Yazıma baxıb ağlama.
Üzümə baxıb ağlama.

2005

Titul

Nə istəsən ol!
Lap qurd ol!

Tülkü ol!
İt ol!
Amma, bəri başdan
qazan titul!

1981

Sənət qurban istəyir

Kinoya çəkmək üçün
qu quşunun
kəsdilər qanadını.
Rejissoru qınamayın.
Sənət xatirinə
elədi bunu.
«Sənət qurban istəyir», -
bu bir kəsə deyil sirr.
Əvəzində kimisinə qanad verir,
kimisinin qanadını kəsir.

2006

Sıx, danış!

Övladım,
sənə sözüm budur!
Danışanda sözlərini
sıx, danış!
Sözlərin çox suludur.

2006

Adamlar

Dünya qocaldıqca, azalır yaman,
Əfəndi adamlar, paşa adamlar.
Dünya qocaldıqca, çoxalır yaman,
Araqarışdıran maşa-adamlar.

2006

Yenə söz haqqında

A sözbaz!

Sözümü söz eləmə,
sındır sözün
içinə bax!

Düz deyilsə

Söz elə!

2000

Baş dərmanı

Başın ağrıyır,

beş-altı qəpik-quruşundan keç,
baş dərmanı al, iç!

Saxta dərmanın qüdrətindən

bir də baxıb görərsən ki,
başın da yoxmuş heç!

2004

İtalyan məsəli

Çəpər ömrü – 3 il, bir ömür.

İt ömrü – üç çəpər ömrü.

At ömrü – üç it ömrü.

İnsan ömrü – üç at ömrü
Qarğa ömrü – üç insan ömrü qədərdir!
İt – 9 il, at -27 il, insan – 81 il.
qarğa 243 il yaşayır.
Atlanıb-düşmək hədərdir!

2006

Qulaq asmayacaq

Millət sözdən bezib daha,
Sözə qulaq asmayacaq.
Əyrini doğruçu bilib,
Düzə qulaq asmayacaq.

Bizə qulaq asacaqsa,
Sizə qulaq asmayacaq.
Sizə qulaq asacaqsa,
Bizə qulaq asmayacaq.

2002

Hərəməz bir cür

Ya fəhləyik, ya şair,
Hərə bir cür yaşayır.

2000

Dil elədi

Biri fili kiçildib-kiçildib,
qarışqa elədi,

biri qarışqanı şişirdib-şişirdib,
fil elədi.

Nə bu birinin o birinə acığı tutdu,
Nə o birinin bu birinə acığı tutdu -
Nə elədisə dil elədi.

1998

Çıxdı

Günlər yaman tələsir,
Aprel girdi, May çıxdı.
Gün bu yanda batmayıb,
O yana bax, Ay çıxdı.

Qutuları oxşayır,
Kofe aldım, çay çıxdı.
Zay bildiyim saf imiş,
Saf bildiyim zay çıxdı.

2002

Uzi

Bir baxımlıq uzi,
Bir aylıq ruzi.

1999

Müşahidə

Bu qurbanı olduğum Tanrıda,
bilmirəm bu nə adətdir,

bu nə adət.
Pulu olana pul verir,
evi olana imarət.

Kasıbı da unutmur
ona da,
dərd üstündən verir dərd.

2000

Ay, ev yiyəsil!

Bu dağ hamınındısa,
Sən bu dağı neynirsən?
Özün-bir, xanımın-bir,
On otağı neynirsən?
Dörd yanın qaçqın ikən
Bu növrəği neynirsən?
Boynun dönmürsə sən
Solu-sağı neynirsən?
Sənin ki, torpağın var
Ta torpağı neynirsən?
Yaxşı bağça-bağın var,
Qarabağı neynirsən?

May, 2001

Yelləncək

Birini qaldırır,
birini endirir –
yelləncək.

Dünya da eynən
bu işi görür,
indən belə də görəcək.

Yanvar, 2006

Adam çəşir

Yuxarıda aparıcı
yana-yana
Xocalıdan danışır.

Aşağıda «qaçan sətirler»də
Sevinc aşib-daşır.
Adam çəşir.

Fevral, 2006

Belə də olur

Açıb qəfəsi
azadlığa buraxdılar şiri.
Şir yerindən tərpenmədi.
Azadlıq-şirin,
can daha şirin.

2000

Türk

Babam türkdür, atam türkdür, özüm – türk!
Dil açıb, ilk söylədiyim sözüm – Türk!
Biz-birleşib, bütöv bir türk, olmaq,

Nə qədər ki, var sizin Türk, bizim Türk.

Aprel, 2004

Fəxriyyə

Cəmi millətlər içrə
Ən çox paxılı olan,
Yeganə millət – bizik!
Bir-birindən bixəbər,
Bir-birinə soyuq, yad
Biganə millət bizik.

May, 2004

Var

Harda türk var,
Orda neft var.
Harda neft var,
Orda bəla var.
Nefti olan ölkələrin
Hamısında kərbəla var.

*Sentyabr 1994
Kərkük, İraq*

Bilməmişəm

Bir qismi baqqal imiş,
Bir qismi naqqal imiş.
Bir qismi çaqqal imiş.
Bir qismi də yalançı
ağsaqqal imiş.
Elə bu səbəbdəndir ki,
bu millətin işi
başdan-başa qeylü-qal imiş.

2000

Atalar demişken

Vacib deyil ki, şair
Xalq şairi olsun gərək.
Bu vacibdir ki, amma
Haqq şairi olsun gərək.

Fevral, 2001

Qaldı

Atlardan əlimizdə
oyuncaq at başı qaldı.
Sevgilərdən yanağımızda
soyuq göz yaşı qaldı.
Yamanlıqdan iz düşdü qəlbimizə
zaman yudu yamanlığı,
Nə yaxşı ki, yaxşı qaldı.

1983

Olmasa

Bu yoldan keçmək olar,
Daş dığırıldan olmasa.
Bu sudan içmək olar,
Suda acı tam olmasa.
Sözümü söz eləməzlər
Beş-üç nadan olmasa.

1998

Əyri-düz

Əyrini divara dirədilər
Güllələdilər,
 güllələr əyri getdi.
Düzü divara dirədilər
Güllələdilər,
 güllələr düz getdi.

1981

Sizin-bizim

Hörmət sizin – zəhmət bizim.
Şöhrət sizin – töhmət bizim.
Nemət sizin – həsrət bizim.
Dövlət sizin – millət bizim.
Bu sizin-bizim qaldıqca,
 bu başı bəlalı Vətən
 ola bilməz ikimizin.

1989

Səbri olanın

Millətin səbri varsa
Səbrin də milləti var.
Səbri olan millətin
Upuzun zilləti var.

1974

Tənbəllik

Gözünü qum tutmuş bulaq.
Gec yeriyan uşaq.
Məcrasını aşmayan sel.
Əsarətə öyrəşən el.
Lovğa gəlin.
İstedadın ölümü.
Fikrin xərcəngi.
Arzunun guvəsi.
Usta Zeynalın nəvəsi.

1966

Qorxaqlıq

Dərədən danışırım, qorxursan,
«Dərənin dumanı var, seli var».
Dağdan danışırım, qorxursan,
«Dağın uçurumu var, qarı var».
Dərə bir yana, dağ bir yana,
Yaşamaqdan da danışırım, qorxursan.
Özün bil, qardaş!
Amma ağır dərddir,
qorxub yaşamaq!

1966

Zəriflik

Kobudluq, böhtan atdı Zərifliyə,
Zəriflik həyadan yandı, çilik-çilik.

Yalanı da çağırdılar,
dedi: - bilirik.

Zərifliyin kobudluğunu.
Gerilik də bilir bunu.
Axırda,
Ədalətə çatdı xəbər.
Gec idi,
Zərifliyi
yerlə-yeksan eləmişdilər.

1966

Ana

Gəlin ki, ana olmur,
Ömründə məna olmur.

May, 2005

Ucalır

Kimi
əl çala-çala ucalır,
Kimi də
alçala-alçala ucalır.

1973

Qürbət – Vətən

Qürbətdə tutulmuş ayaqlar,
Vətənə dəycək – açılar.
Silinib gedər bir andaca,

Qürbətdeki acılar.

1973

Tələsmə

İlan da su içən adamı çalmır.
Sən də adamı oyat!
Suçunu bildir,
Sonra öldür!

1973

Kitabı ver oxuyana

İndi kitab oxumamaq
Olub təzə xəstəlik.
Kitabı ver oxuyana,
Birini də üstəlik!

2003

Ruzi

Ruzi verən Allahdı,
Odur, ayıran yaxşıdan pisi.
Kim nə miqdardısa,
O miqdar olur ruzisi.

2005

İstihale

Adı Tələtdin idi,
Dəyişdi Tolik oldu.

İslamı b y nm di,
 n b katolik oldu.

2002

Qələm

Göz görür, ürək duyur,
Sonra da qələm yazır.
Hərdən lap aləm olur,
Ürək sevinc istəyir,
Qələm elə qəm yazır.

1993

Dövlət sirri

Dilim dinc durmayıb, dünən
Axmağa axmaq demişəm.
Sən demə, dövlət sirrini,
Aləmə faş eyləmişəm.

2002

Səlibçi

Bir əlində silah,
 bir əlində gavahın
 tutmuş, bu adam xristiandı.
Dünyanı yenidən bölmək istəyən,
 xır istəyəndi.

2003

Qədirşünaslıq

Dünya sənə bir can qıyıb
O bir canın qədrini bil!
Bir canın qədrini bilməyən
Bilməz millətin qədrini.

1988

Paxıl adama

Ay mənı bəyənməyən,
Şeirimə fındıq deyən!
Sənin şeirin qoz boyda
İçi də puç, nə fayda?

1988

Saqqız

Şeiri saqqız təkı çeynəyən qoçaq,
Saqqızı şeirdən üstün sayacaq.

1988

Şəkil

Biz şəkilə düşsək də,
Şəkildən bizə düşməz.

1988

Köhnə

Elə bildin havayı
Gələcəkdir istiqlal.
Ətə pulun çatmırsa,
Qəndə pulun çatmırsa,
Get, bazara fıstıq al!

1993

Təzə

Təptəzə qəzetləri
Təzə sözlər bəzədi.
Oyun həmin oyundu,
Oyunçular təzədi.
Söz bizi aldatsa da,
Yenə ümid sözədi.

1993

Möhür

Bu – möhürlə tanıyacaqlar
gələcəkdə Azərbaycanı.
Bu illərdə şair olmayanın
kitabı çıxırdı,
şair olanın canı.

2000

Nəzirə

Dinc yaşayış nə Yerdə var, nə Ayda,
Yalan-palan danışmaqdan nə fayda!
Qanun-qayda var deyirlər – dünyada
Yalan sözdü, nə qanun var, nə qayda!

2001

Yazığım gəlmir

Çay tənbel olanda, dənizə çatmır.
Ağac tənbel olanda
yerdən su içmir, yanır.
İnsan tənbel olanda,

dünyada yaşamır, sürünür.

Çaya da yazığım gəlir,
ağaca da,
amma insana yox!

1986

Yaşamaq

Şair var yaşayıb yazır,
Şair var yazıb, yaşayır.

1989

Vəsiyyət

Mən dünyada olmayanda
telefon pulunu gecikdirməyin.
Telefonu kəsərlər,
Orxanım zəng eləyər,
pərt olar.
Bu, mənə ölümdən betər dərd olar.

1986

Gələsilər

Həmişəgələn həmişə gələr.
Hərdəngələn hərdən gələr.
Vay o gündən
Həmişəgələn hərdən gələ,
Hərdəngələn həmişə gələ.

1984

Qızıl

Nə yaxşı ki, danışa bilmir,
dili yoxdur qızılın.
Öyünməkdən bağı çatları yazığın.

1997

Bənzətmə

Sozalmış bulud kimiyəm,
Sustalmış sükut kimiyəm,
Qırılmış ümid kimiyəm,
Çırpılmış tut kimiyəm.

1990

Olmuş əhvalat

Hər yan dümağ qar idi,
Qışı salmadı saya.
O, axsaya-axsaya,
Gəlib mindi taksiyə.
Dedi ki, - sür Ağsuya!
Qolunu çölə çıxartdı,
Qolu döndü saxsıya.
P.S. Hələ də qolunun donu açılmayıb.

1978

Bəhanə sayılmasın

Şeiri sısqə eləyəər,

ilhamın sısqalığı.

Bəhanə sayılmasın
Nə qayğının çoxluğu,
Nə ömrün qısalığı,
Nə ev darısqallığı.

1972

Öyüd

Könül, soyuq Ay olunca,
İldırım ol, yandırıb yax!
Bircə an yaşa!
Sakit axan çay olunca,
Bircə dəfə sel kimi ax!
Ömrü vur başa!

1960

Gözəllik

Gözəlliyi ürəklərdə,
gəzib, axtaraq.
Ürək bir ev yiyəsidir,
gözəllik – qonaq!

1962

Minlərdən ikisi

Biri polad qayanı qəlpə-qəlpə qoparıb,
yol açır öyünməyir.
Biri köhnə ciğirın otunu təmizləyir,
hər gün özündən deyir.

1963

Su

Sən suya buludun göz yaşı de,
mən su deyəcəyəm,
Sən suya çörəyin qardaşı de,
mən su deyəcəyəm.

1966

Ümid

Quş qanadına inanır
Kor əl ağacına,
Mən ümidimə.
Quşun qanadı qırıla bilər,
Korun əl ağacı,
Ümidim yox!

1960

Gecə yağış yağdı

Çox vaxt gecələr yağar
güclü-güclü yağışlar.
Görən nə hikmətdi bu?
Görən bunda nə sirr var?
Bir gilə yaş tökəndə
üzünü örtər insan.
Gündüz yağsa bu leysan
Utanmazmı buludlar,

bu qədər göz yaşından?!

1960

Şeirir dörd nalı

Köhnə fikir təzə libas geysə - cəhalət,
Köhnə fikir köhnə libas geysə - ətalət.
Təzə fikir köhnə libas geysə - əsarət.
Təzə fikir təzə libas geysə – cəsarət.

1965

Əl

Əl, daşı daş ilə yonduğu gündən
Bəşər vəhşiliyin daşını atdı.
Bu barlı-nemətli gözəl dünyanı
Əl qurdu, ucaltdı, əl də yaşatdı.

1963

Yaşamaq qorxusu

Düşünəndə üşüdür məni
torpağa qarışmaq qorxusu.
Bundan da betərmiş
ümitsiz yaşamaq qorxusu

1958

Bir-bir yandırılıb

Bir-bir yandırılıb
öz qutusunda yığılmış,
kibrit çöplərinə benzəyir,

ömürdən keçən günlər.

Bir də yanmayacaq
 ha çəkirsən, çək, qarasına.
Ta əzəldən yandırma gəl,
 çöp-günlərini hədə.
Əlin bulaşacaq bir gün qarasına.

1958

Ürək

İstidə ürək narazı.
Soyuqda ürək narazı.
İsti-soyuqda da narazı.
Kim çəkəcək bu qədər nazı?
Yenə ürək özü.

1972

Təyyarəyə toxunmazmı görənlər?

Qüllələrin üstündə
 qadağan rəngi yanar al-qırmızı –
bu xəbərdarlıqdır,
 alçaqdan uçan təyyarəyə.
Qadağan rənginə,
 boyaya bilmədiyim fikirlərimi
 hər gün uçurduram göyə.
Təyyarəyə toxunmazmı görənlər?

1965

Göy-yer

Göy-yer -
dünya yaranandan
əlbir, dilbir.
Elədiklərini özləri bilir.
Qarışma gəl, Göylə-Yerin işinə!
Əbədi qardaşdı onlar.
Yoxsa bu yağışın sənə,
Bir isti-soyuğu var?!

1983

Əsl şair

Dağ demir – mən dağam.
Dəniz demir – mən dənizəm.
Günəş demir – mən Günəşəm
Şair deməz – mən şairəm.

1983

Şeir

Bəri başdan bil!
Ürəyində ya qurd ola gərək, ya şeir.
İkisi bir yerdə, yola getməz
Qurd şeiri yeyir.

1978

Acımır (Qorxaq)

Təbiət də acizə acımır.
Xəmir də qorxsa acımır.

1987

Dələduz

Düzdür, düzdə qalıb hələ düz adam,
Amma ki, ucalır dələduz adam.

2000

Fırıldaq

Fırıldaq adamın fırı dağ olub,
Fır-fır fırlanıb ki, fırlıdağ olub.

2000

Yaltaq

Yaltaq alçalaraq yuxarı çıxıb,
Yuxarı çıxdıqca naxırı çıxıb.

2000

Bədnəzər

Tanrıdan xəbərsiz, iblis-bədnəzər,
Sərt baxsa quruyar bu boyda Xəzər.

2000

Nadan

Kal yemiş kimidir – kəlikdi nadan,
Yelsiz qalxıb-enən körükdür nadan.

2000

Bu zamanda

Əli Vəliyə şər atır,
Vəli Əliyə şər atır.

2001

Okey

Bu key, o keyə deyir «okey!»
O key bu keyə deyir «okey!»

2000

Əyribitənlər

Şaqulsuz hörülən daş,
Könülsüz görülən iş.

2001

Qiymət

Başı olmayanın «beş»i var
«Beş»i olmayanın başı var.

1981

Yoxdur

Pulu olanın çulu yoxdur,
Çulu olanın pulu yoxdur.

2005

Qan

Bir var – milli qan.
Bir də var lilli qan.

2003

Şirindil-acıdil

Şirindil – qılıqlı adam, dünyanı yeyər,
Acıdil – qılıqsız adam, dünyanı söyər.

2005

Yaltağın yaltağı

Mən yaltağı qınamıram o qədər də,
Bəlkə buna vadar edib onu zaman.
Mən yaltağın yaltağına mat qalmışam
Elə coşub ustadına vermir aman.

2005

Ağlayar

Məğlubiyyət günü adam sevinməz,
Adam həmin günü susar, ağlayar.
Söyüd ağacıtək qəddini öyər,
Nanə yarpağıtək əsər ağlayar.

2003

Yerdəyişmə

Ərinin papağını Vəlinin
Vəlinin papağını Əlinin
başına qoyur.
Dəlinin papağını ağıllının,
Ağıllının papağını dəlinin
başına qoyur.

1987

Sərin su

Bərk hirslənsən, qəm yemə.
Bu dərdə də var əncam.
Bir cam sərin su iç, ta
Acığın soyuyunca.

1987

Heyrət etmə

Tanrı insanları insanlığa çağırırdı.
Birliyə çağırırdı, düzlüyə çağırırdı.
Amma, onlar baş əydilər cibə.
Tanrı peşman oldu yaratdığına,
Gördü baş tutmayıb bu boyda təcrübə.
Odur ki, heyrət etmə bu qədər heyrətə,
Mat-məəttəl qalma bu qədər təəccübə.

2000

Yoxsa nədir bu?

Tanrı cənnətdən qovanda Adəmi
İblis yolda oğurlayıb, dəyişib onu.
Dünyaya göndərib öz adamını
Elə o vaxtdan çəş-baş salıb hamını.
Odur ki, hər birimizdə bir az İblis var.
Yoxsa nədir, dünyanı bürüyən bu,
Bu şübhələr, xəyanətlər, davalar!

2000

Haqq aşığı

Aşıq olsan, ol haqq aşığı!
Yaşatsa yaşadar haqq-aşığı!
Qılınc ol, namərdi kəs,
Ox ol, nahaqqa şığı!

1988

Ələt-Elit

Əvvəllər Ələt vardı
Gedib-gələ bilirdik.
İndi Elit var
Gedib-gələ bilmirik.

2006

Sacayaq

Sacayağın üç ayağı var;
Biri olmasa əyilər.
Üçü bir yerdə iş görür, amma,
Hər biri özünü birinci bilər.

1989

Səriştə

Bir kəsin ki, yoxdur əgər səriştəsi
Oxlov qaçar, əyri düşər əriştəsi.

1989

Duel

Əvvəllər yaşasaydım,
bu sözüne görə
çağırardım səni duelə.
Otur, Allahına şükür,
vaxtına, bəxtinə dua elə!

2003

Yubiley

Sırağagün - yada düşdü.
Dünən – əl-ayağa düşdülər.
Bu gün – yığışib,
yubiley elədilər ona,
adını əziz tutdular.
Sabah – səhər tezdən untdular.

2007

Şair doğulub

Şair doğulub anadan deyirlər ki, filankəs.
Hamı bir cür doğulur, amma, bir əmması var.
Əsl şair dünyada doğulanda, bilinməz,

Öləndə bilinər, bu, şair öləndə-ölməz.

1978

Şair Vergili

Bir alim tanıyıram
 yerində deyil
 cümləsinin nöqtə-vergülü.
Deyir, bizimkidir,
 romalı şair Vergili,
«Allah vergisi varmış onda».

1986

Əlin duzu

Duzlu su verin
 mənə bir cam.
Əlimin duzu yoxdur
 əlimi duza qoyacam.

1972

Papiros kağızı

Tütünə bərk-bərk
 sarıldığına görə
Alışıb külə döndü
 nahaq yerə.

1967

Ömrün üç payı

Yuxudur, ömrün üçdə biri.
İşləyirik üçdə birini.

Yerdə qalır üçdə biri.
İstəyirsən yaşa, istəyirsən yat!

1979

Köv deyil

Çaxmaq qovu yandırmasa
Ya çaxmaq çaxmaq deyil,
Ya da ki, qov qov deyil.
Deməli bu da kov deyil.
Çaxmaq çəkəni demirəm hələ.

* * *

Güllə quşa dəyməsə
Ya güllə güllə deyil,
Ya da ki, ov ov deyil.
Deməli, bu da kov deyil.
Çaxmaq çəkəni demirəm hələ.

1977

İlanın ağına da lənət, qarasına da

Süründüyündən ayaq üstə gəzənləri
görmür gözü.
Amma, qıvrıla-qıvrıla qalıb,
ayağa dura bilmir özü.

1973

Alman məsəli

Yumurtlayan toyuq!
Bal arısı!

Gürəmli qoyun!
Biri yumurta verir insana,
biri bal, biri yun.
Özləri kənarında durub,
baxa-baxa qalırlar.

Elədikləri yaxşılıqdan
həzz alırlar.

2004

Olubdu

Ömründə at sürməyən,
Ata suvar olubdu.
Ömründə arx görməyən,
Kənddə cuvar olubdu.

Nadanın cahilliyi
Aləmdə car olubdu.
«Var»ı yox eləyiblər,
«Yox» gəlib, «var» olubdu.

2004

Qite

Yaxşı demişlər bu sözü,
Bu dünya fani dünyadı.
Heç duracaq yeri deyil
Bir anlıq, ani dünyadı.

Suyu zəhər, çörəyi qəm,

Çox zalım, cani dünyadı.
Çox dünyalar gəlib-gedib
Bu dünya, yeni dünyadı?!

İyun-İyul, 2004

Qeyri-səmimi

Qoy eşitsin bilsin
 uzaq yadlar, yaxın dostlar.
Nə qədər səmimi deyilsə də,
Nə qədər səmimi yazılsa da,
Qeyri-səmimi olur,
Təbriklər, avtoqraflar, tostlar.

2003

Adamo

Adam sevməz adamdı o – adamo!
Bir kimsədən salam almaz,
 salam verməz,
 bir kimsəyə yovuşmaz.
Yan-yana axan
 qoşa arx olsa da, düzdə
qol uzadıb qonşusuna qovuşmaz.
Adam odur, adam odur, adam o!
Heç bir kəsi bəyənəmz
Guya, heç kəs adam deyil,
Bu dünyada yalnız-yalnız
Adam odur, adam odur, adam o!

2004 *İyul,*

Oyun

Şeir nədir, söz oyunu,
Söz var, düzə qəhmər çıxır,
Əzizləyir düz oyunu.

Söz var əyrini bəzəyir
Qəsdən əyər düz oyunu.
Hər dağın öz yamacı var,
Hər yamacın öz çiçəyi,
Hər şairin öz oyunu.

2003

Tarix elmi

Keçmişin o tayını görmək üçün
tarixin o başına, gedib-qayıtmaq üçün,
Çaş-baş qalmış milləti
qəflət yuxusundan ayılmaq üçün
Ya dərə-təpə aşmalısan,
ya səhradan keçməlisən,
ya meşədən.
Kim bunu bacarmırsa
əl çəksin bu peşədən.
Minlərcə alim azıb bu yerdə.
bizi də azdırıblar.
Ya özləri bilə-bilə yazıblar,
ya onlara bu tarixi yazdırıblar.

May, 1999

Bu küçə mənə dar gəlir

«Lenin» - küçəsini alıb,
«Azadlıq» - eləyəyəm.
Azadlığı da üç yerə bölərəm.
Hər bölməyə su çəkdirərəm.
Qalan asfaltı da şumlayıb,
kartof əkdirərəm.

Nə qədər ki, halal-haram.
cibimə dollar gəlir.
Bu küçə mənə dar gəlir.

Avqust, 1999

Qorxu

Adımı çəkmir, çünki
ürəyində qorxu var.
Adımı çəksə əgər
adı kölgədə qalar.

Yanvar, 2006

İynə

Xaricdən gələn iynə
Nəyinə gərəkdir, nəyinə.
Ondansa saqqız al, çeynə,
Saqqız da xaricdən gəlib.

1999

Əbu-cəhl

Əbu-cəhl, cəhlin atası
lap cəhalətin babası.
Gördüyüm, tanıdığım
adamların ən qabası.

2004

Dünya azərbaycanlılarının qurultayına

Beş-altı yüz

Azərbaycan türkü var,
uzaq Avstraliyada.
onlardan üç adam çağırıblar.

Amma, Təbriz civarında

25 milyon türkdən
bir kimsə düşməyib yada.

Fevral, 2006

Niyətin hara, mənzilin ora

Ağac olmaq istəsən – çinar ol!
Daşa dönmək keçirsə ürəyindən – qaya ol!
Suya çevrilməkdirsə arzun – dəniz ol!
İnsan olmaqdırsa niyyətin – insan ol!
Niyətin hara – mənzilin ora!

1977

Məsləhət

Görsən əgər, bir meydanda
at oynadır beş-üç nadan.
Bəri başdan – sən başını
götürüb qaç o meydandan.

2007

Sual

Sən ey Məkkəyə gedib,
Mina dağında,

Şeytana daş atan kəs!

Burdakı şeytanlara
kim daş atacaq, bəs?

2006

Günümüz var

Gündə bizə can yandıran,
Göydə qızmar Günümüz var.
Yaxşı qızına bilmirik,
Dərd adında günümüz var.

2000

Yupyumru

Sən – ömür yolunda
irəlilədikcə,
yuxarı qalxsan da
aşağı enəcəksən.
Bir ordan lap o taya yuvarlanıb,
heç görünməyəcəksən də!
Çünki, Yer kürə şəklindədir.
Həyatın sirri də
elə bu yumrudadır.
Yumrunun eniş-yoxuşu yoxdur.
Elə yupyumrudur ki, yupyumru!
Yumurlayıb aparır adamı.

Dekabr, 2006

Yaxınlaşma

Yeni il axşamı –
 uşaqları aldadır.
Yeni il axşamı
 uşaqlara bal dadır.
Qocalar bir az da
 yaxınlaşır ölümə,
zülümə, bax, zülümə!
Yığışib, bayram edirik
Ömrə qəsd edən günü.

Yanvar, 2007

Adamaldatma

Kapitalizm –
 ayrı-ayrı dövlətləri
 konfet kağızlarına büküb,
 sonra da qarışdırıb, satır.
Soruşanda bu nə işdir, balam?
Deyir: Demokratiyadır!
 üstəlik tərəzidə də
 müştərini aldadır.

Dekabr, 2006

7-ci mikrorayonun küçələri

Bizim mikrorayonun
Dörd uzun küçəsi var,
«Gənclik» tərəfdən baxsan
 üst küçələr babatdı,

alt küçələr bərbaddı.

* * *

Addımbaşı çuxurlar,
Addımbaşı nohurlar.
O başa on manatdı,
Bu başa on manatdı.

* * *

Kimdir yolun yiyəsi?
Bu necə nəqliyyatdı?
Mənim bu kəsə sözüm
«Zarafat»da çıxsada,
Sanma ki, zarafatdı!

1976

Haşa

Sevinc də daşsa dərd olar.
Yaşamağın da həddi var.
Vay o gündən ömür daşa,
Haşa, o daşqından haşa!

1996

Lal, kar, kor

«Gəl dilini açaq»
dedilər lala.
«Yox» dedi: - çəşib
bir söz deyərəm,

açar başıma bəla.

* * *

«Gəl qulağını açaq»
dedilər kara.
«Yox» dedi: - hələ ki,
karlığım gəlir kara.

* * *

«Gəl gözünü açaq»
dedilər kora.
«Yox» dedi: - koram,
qoy, elə kor qalım,
kor da gedim gora.

* * *

Qorxuram gözüm açıla,
Gördüyümə məəttəl qalam.
Gözlərim görə-görə,
Başqa bir dünya görəm.

1996

Sən varsan, deynən

Çay axır...

Mən də baxıram.
O da baxır.
İkimiz də görürük ki,
Çay axır.

Axan çaya baxıb
mən «çay axır» deyirəm.
O da axan çaya baxıb

«çay axmır» - deyir.

Mənə deyir, sən də
axan çaya baxıb,
«çay axır» - demə.

* * *

Deməli, sən varsan, deynən
Gərək, axan çaya baxıb,
çay axmır – deyəm.
Dünya dərəbəylikdir bəyəm?

Dekabr, 2007

Çapa imzalanıb: 05.05.2010.
Format: 70x100 1/32. Qarnitur: Times.
Ofset kağızı: əla növ. Həcmi: 3 s.ç.v. Tiraj: 1000.
Sifariş №52. Qiyməti müqavilə ilə.

“Mütərcim” Nəşriyyat-Poliqrafiya Mərkəzi
Bakı, Rəsul Rza küç., 125
Təl./faks 596 21 44
e-mail: mutarjim@mail.ru

**“525 Kitab” seriyasından
2009-cu ildə əsərləri nəşr olunan müəlliflər:**

Dünya ədəbiyyatından

İosif Brodski
Orxan Pamuk
Şota İataşvili

Azərbaycan ədəbiyyatından

Anar
Elçin
Ramiz Rövşən
Əjdər Ol
Ədalət Əsgəroğlu